

POMM1002:
Pohdittavaksi
suomalaisesta koulusta
ja sen hyvinvoinnista

Kevät 2024

johanna.kainulainen@jyu.fi

Miten kuvaan suomalaista koulua
hyvinvoinnin näkökulmasta?

Nostanko ensin esille hyvinvointia
edistäviä vai estäviä tekijöitä ja kumpiako
on määrällisesti enemmän?

Ajatuksia (ja
väitteitä)
luennon tiimoilta
koulun
hyvinvoinnista?

- Mitä käsitteet 'hyvinvointi' ja 'terveys' tarkoittavat?
- Kenen työhön niiden edistäminen kuuluu?
- Mitkä asiat ovat minun hyvinvointini kannalta tärkeitä asioita?

MIELI-
 TERVEYDEN
 ÄSI

Stressaako?

3 Stressipisteet

Tutki elämäsi kuormittavia asioita ja laske itsellesi stressipisteet. Tarkastele listaa ja arvioi, mitkä näistä tapahtumista olet kokenut omakohtaisesti viimeisen kahden vuoden aikana. Laske sitten yhteen saamasi pisteet. Mukailtu Thomas Holmesin ja Richard Rahen työstä.

Henkilökohtaiset tapahtumat / muutokset

- Lomaan liittyvä stressi 13
- Merkittävä muutos ruokailutottumuksissa 15
- Muutos päivittäisessä aikataulussa 15
- Muutos nukkumisajoissa tai -tottumuksissa 16
- Merkittävä muutos vapaa-ajan viettämisessä 18
- Muutos uskonnollisessa ajattelussa ja käytännössä 19
- Muutos suhteissa vanhempiin 19
- Merkittävä muutos vireystasossa 24
- Muutos lääkkeiden käytössä 24
- Muutos tupakoinnin suhteen 24
- Muutos alkoholijuomien käytössä 24
- Itseluottamuksen kadottaminen 5
- Huomattava saavutus (lopututkinto, tehtävässä/virassa yleneminen) 28
- Lainrikkomukset 29
- Muutos seksuaalisessa aktiivisuudessa 39
- Raskaus (tai puolison raskaus) 40
- Läheisen ihmisen vakava sairastuminen 47
- Vammautuminen, tapaturma, sairaus tai sairaalaan joutuminen 53
- Itsemurhan suunnittelu 58
- Läheisen ystävän tai perheenjäsenen kuolema 75

Parisuhteet

- Ongelmia puolison lähisukulaisten kanssa 25
- Puoliso aloittanut tai lopettanut työn tai opiskelun 26
- Lisäänntynyt etäisyys tunnesuhteessa 32
- Erimielisyyksiä rahan käytössä 35
- Avioituminen 50
- Avoliiton aloittaminen tai lopettaminen 60
- Uskottomuus kriisi parisuhteessa 60
- Asumusero 65
- Ero 73
- Leskeksi jääminen 100

Kotiin tapahtumat

- Muutos naapureiden suhteen tai naapurustossa 12
- Asunnon remontti tai uuden rakentaminen, asunnon ostaminen ja sisustaminen 15
- Puoliso kotona enemmän kuin ennen 20
- Asuinpaikan muutos 20
- Perheenjäsenen lähtö pois kotoa 29
- Ongelmia lasten kanssa kotona 30

- Uusi perheenjäsen (syntymä, adoptointi, vanhempien muuttaminen) 39
- Muutos kotipiiriin kuuluvan jäsenen terveydessä/käyttäytymisessä/asennoitumisessa 44

Ammattia koskevat muutokset

- Muutos työtunneissa ja -olosuhteissa, -matkoissa ym. 20
- Ongelmia työ- tai opiskelutovereiden kanssa 23
- Vähemmän turvallisuutta työsuhteessa 35
- Uusi työ tai työala, opiskelun aloittaminen 36
- Ylennys 39
- Alennus 39
- Irtisanoutuminen 40
- Lomautus 45
- Eläkkeelle siirtyminen 45
- Irtisanominen 47

Taloudelliset muutokset

- Kiinnitetyn omaisuuden menettäminen tai suurehkon lainan erääntyminen 30
- Otettu laina tai lainan kiinnitys 31
- Muutos taloudellisessa tilanteessa (joko parempaan tai huonompaan suuntaan) 38

Minun pisteeni yhteensä: .....

Pistelden summa

300 ja yli – psyykinen kestävyys on kovilla
150–200 – lievää stressiä
alle 150 – normaalia stressiä

Kommenttini:

Ei pidä säikähtää, jos stressipisteet ovat korkeat. Todennäköisesti syynä on opiskelijan ja nuoren aikuisen elämänvaihe. Pistemäärä on suuntaa antava ja auttaa ehkä ymmärtämään, miksi voimavarat ovat koetuksella tai miksi saattaa tuntua siltä, ettei jaksakaan oikein ottaa mistään.

Hyvinvoivan koulun eetos

Kirjatkaa ajatuksianne
ryhmämuistioon!

Millainen on turvallinen ja hyvinvointia edistävä koulu?

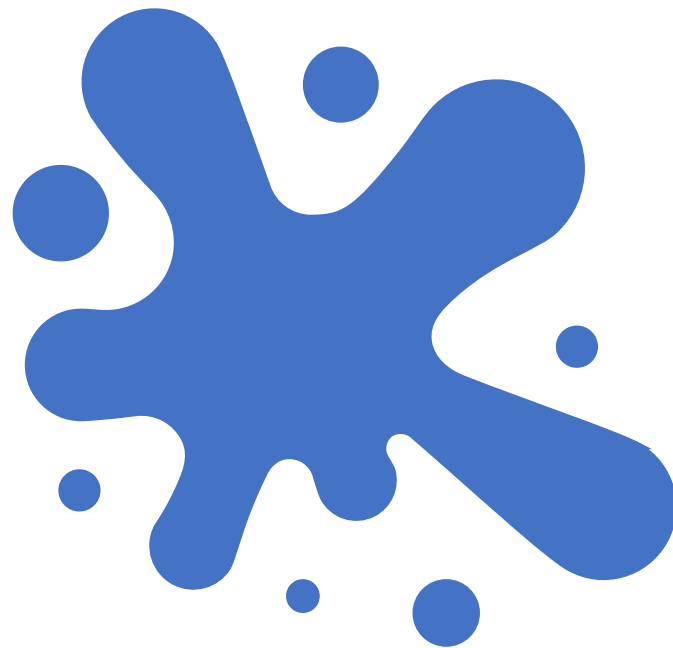
Minkä arvon koulu antaa terveydelle ja hyvinvoinnille?

Millainen on unelmien koulu, jossa kaikilla on hyvä oppia ja tehdä töitä?

Mitkä ovat ne kymmenen askelta, joilla sinne päästään?

Millainen on koulun terveyden uhkakuva?

Minkälaista muutosta halutaan?

Miten eri oppiaineiden opiskelu
on tukenut hyvinvointiani?

Hyvinvointia vahvistava osaaminen

Tunnistat fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia edistäviä tekijöitä yksilöiden ja ryhmien tasolla. Saat valmiuksia tukea ja kehittää oppijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia moniammatillisesti ja yhteistyössä huoltajien kanssa sekä puuttua kehitystä ja hyvinvointia vaarantaviin tekijöihin, esimerkiksi kiusaamiseen. Tunnistat kouluuyhteisön hyvinvoinnin tekijöitä ja kykenet osallistumaan kouluuyhteisön hyvinvoinnin kehittämiseen.

Kykenet tunnistamaan oman asiantuntijuuden kehittymiseen ja opettajan työhön sisältyviä tyytyväisyyttä, sitoutumista ja motivaatiota vahvistavia tekijöitä. Lisäksi tunnistat eri elämänalueisiin liittyviä kuormitustekijöitä sekä kykenet hyödyntämään stressinhallinnassa hyvinvointia ja jaksamista edistäviä henkilökohtaisia ja yhteisöllisiä resursseja.

Hyvinvointia vahvistavaa osaamistasi ja sen kehittymistä voit tarkastella mm. seuraavien kysymysten avulla:

Oma hyvinvointini kasvattajana ja sen tukeminen:

- Mikä tukee jaksamistani ja innostustani työtehtävissäni ja kouluuyhteisössä?
  - Miten priorisoin tehtäviäni?
  - Miten käsittelen työssä kokemiani vaikeita tunteita?
  - Opettaja on myös kasvatusalan asiantuntija - millaiseksi hahmotan tehtäväni kasvattajana?
  - Miten olla kannustava ja hyvinvointia tukeva kasvattaja?

Kouluuyhteisön hyvinvointi ja sen tukeminen:

- Miten voin antaa tukea opettajakollegoiden jaksamiseen ja työhön sitoutumiseen?
- Miten voin edistää työyhteisön motivaatiota kehittää toimintakulttuuriaan?

Oppilaiden hyvinvointi ja sen tukeminen:

- Miten opettajana voin edistää oppijoiden innostusta ja motivaatiota?
- Mikä merkitys on luokan ilmapiirillä oppimisessa ja hyvinvoinnissa?
- Miten opettajana voin ottaa huomioon lapsen ja nuoren kokemusmaailman?
- Miten hyödynnän moniammatillista yhteistyötä oman, kouluuyhteisön ja oppilaiden hyvinvoinnin tukena?
- Miten voin kehittää taitoja tunnistaa hyvinvoinnin heikentymistä itsessäni ja muissa (väsyminen, kyynistyminen, aggressio, masennus jne.)?